

* نام کتاب: اصول اندیشه‌های تعاونی

* مؤلف / مترجم: مهدی طالب

* ناشر: دانشگاه تهران

* نوبت و محل چاپ: تهران، اول

* سال نشر: ۱۳۷۶

۷- اصول اندیشه‌های تعاونی

مکتب تعاون به عنوان یکی از راه‌های میانه بین نظام سرمایه‌داری و سوسیالیستی در کشورهای اروپائی رواج یافته و در این ممالک به شیوه‌های گوناگون مورد استفاده قرار گرفته است. این تنظیم خاص اجتماعی- اقتصادی خود به عنوان یک مکتب تمام عیار با مبانی اندیشه و نظام‌های خاص اجتماعی، تداوم یافته و به عنوان یکی از راه‌های تعدیل‌کننده نظام‌های دوگانه اقتصادی مورد توجه برنامه ریزان واقع شده است.

کتاب «اصول اندیشه‌های تعاونی» - نوشته دکتر طالب، به معرفی مبانی نظری این مکتب می‌پردازد و بحث پیرامون تاریخچه ایجاد، رشد و گسترش این اندیشه‌ها و نظام‌های طراحی شده توسط اندیشمندان مختلف در این مکتب را دربردارد. هم‌چنین نویسنده برای نشان دادن کارآیی این مکتب در کشور ما - که می‌خواهد با اصول و اندیشه‌های اسلامی به نظام سازی تازه ای بپردازد - ضمن توضیح اصول و قواعد شرکت‌های تعاونی، موارد قابل تطبیق آنان با اندیشه‌های اسلامی را به میان می‌آورد.

باید گفت که کتاب فوق الذکر اگر چه در نوع خود به زبان فارسی منحصر به فرد است، اما از نقطه ضعف‌هایی نیز آسیب دیده است که در این مختصر به آن اشاره می‌شود. باشد تا نویسنده محترم با توجه به نکات ذکر شده به اصلاحات لازم دست یازیده بر غنای بیش از پیش آن بیفزاید.

نقاط قوت کتاب عبارتند از:

ساده و روشن و روان بودن متن، جامع بودن موضوعات بحث شده و موجز و مختصر بودن مطالب.

اما نقاط ضعف عبارتند از: عدم استفاده برخی از منابع جدید و تکرار برخی مطالب مربوط به دیگر دروس این رشته. نکته مهمی که در مورد این کتاب شاید بتوان به عنوان نقطه ضعف اشاره نمود تلاش بیش از حد برای نشان دادن تطابق اصول و اندیشه‌های تعاونی با ارزشها و احکام اسلامی است این تلاش تا حدی صورت گرفته است که سیالیت بیش از حدی را برای احکام اسلامی به ذهن متبادر می‌نماید. حال آنکه نظام تعاونی خود مکتبی است که از خاستگاه و تجربیات به خصوصی برخوردار است.

مکتب اسلام نیز خود دارای نظامی مستقل و قابل اجرا، در صورت فراهم شدن شرایطی متناسب و خاص، است. تلفیق هر یک از این دو مکتب کمکی به فهم نمی‌نماید و نقصی است بر مطالعه تطبیقی این مکاتب.

پیشنهادها

در صورتیکه مطالب تازه‌ای از جمله قانون جدید تعاون مصوب سال ۱۳۷۰ و تجزیه و تحلیل آن به کتاب اضافه شود و برخورد دولتها و نظامهای مختلف سیاسی با تعاون به بحث گذاشته شود و مکتب تعاون با دیگر نظامهای مردمی مقایسه شود، بر غنای کتاب افزوده خواهد شد. همچنین اضافه نمودن یک فصل در مورد نظام اقتصاد اسلامی و مقایسه تطبیقی نه تحلیلی (به معنای لغوی کلمه) بین مکتب تعاون و مکتب اسلام، می‌تواند ارزشهای کتاب را دو چندان نماید.